Europski parlament
2024-2029

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

2025/2183(INI)

20.11.2025

NACRT IZVJEŠĆA

o europskom semestru za koordinaciju ekonomskih politika: prioriteti u području zapošljavanja i socijalni prioriteti – godišnje izvješće za 2026. (2025/2183(INI))

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja

Izvjestiteljica: Nela Riehl

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o europskom semestru za koordinaciju ekonomskih politika: prioriteti u području zapošljavanja i socijalni prioriteti – godišnje izvješće za 2026.

(2025/2183(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 3. Ugovora o Europskoj uniji,

– uzimajući u obzir članke 9., 121., 148. i 149. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, koji su Vijeće, Parlament i Komisija proglasili i potpisali 17. studenoga 2017.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od XX. studenoga 2026. o Godišnjoj strategiji održivog rasta 2026.,

– uzimajući u obzir Prijedlog zajedničkog izvješća Komisije i Vijeća o zapošljavanju od XXX 2026.,

– uzimajući u obzir Preporuku Komisije od XXX 2026. za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja,

– uzimajući u obzir izvješće Komisije od XXX 2026. naslovljeno „Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2025.”,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od XX. studenoga 2026. naslovljenu „Nacrt proračunskih planova za 2025.: ukupna ocjena”,

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija naslovljeno „Budućnosti europske konkurentnosti”, objavljeno u rujnu 2024.,

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette o budućnosti jedinstvenog tržišta naslovljeno „Više od tržišta”, objavljeno u travnju 2024.,

– uzimajući u obzir izvješće skupine na visokoj razini za budućnost socijalne zaštite i socijalne države u EU-u, objavljeno u siječnju 2023.,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A10-0000/2025),

A. budući da je u lipnju 2025. stopa nezaposlenosti u EU-u iznosila 5,9 %, dok je nezaposlenost mladih i dalje visoka i iznosi 14,7 %; budući da više razine zaposlenosti nisu u potpunosti usklađene s kvalitetom radnih mjesta, povećanjem plaća i povećanjem produktivnosti;

B. budući da je europski semestar i dalje središnji instrument za koordinaciju gospodarske, fiskalne i socijalne politike te politike zapošljavanja diljem EU-a te stoga pruža priliku za sustavnije uključivanje socijalne, okolišne i međugeneracijske pravednosti u makroekonomsko upravljanje;

C. budući da je 2024. godine 21 % stanovništva EU-a bilo izloženo riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti; budući da nije ostvaren dovoljan napredak prema cilju da se do 2030. smanji broj djece izložene riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti za 5 milijuna;

D. budući da su klimatske promjene i uništavanje okoliša pogoršali nejednakosti i pogodili najranjivije skupine; budući da se očekuje da će se prijelazom na klimatsku neutralnost otvoriti oko 2,5 milijuna dodatnih radnih mjesta;

E. budući da pritisci troškova stanovanja i visoke cijene energije nameću znatna opterećenja kućanstvima, a stambena politika je ipak često nedovoljno zastupljena u preporukama za pojedine zemlje;

F. budući da se EU suočava s trajnim nedostatkom radnika i vještina zbog niza čimbenika, uključujući lošu kvalitetu radnih mjesta;

G. budući da podaci upućuju na to da je u većini država članica potrebno uložiti više napora kako bi se do 2030. postigao cilj od 60 % odraslih osoba koje sudjeluju u obrazovanju i osposobljavanju; budući da integrirani pristup koordinaciji politika u okviru Europskog semestra pruža okvir za usmjeravanje potrebnih ulaganja u razvoj ljudskog kapitala te sustave obrazovanja i osposobljavanja;

H. budući da se procjenjuje da su potrebna dodatna ulaganja u socijalnu infrastrukturu u iznosu od 192 milijarde EUR godišnje, među ostalim u cjenovno pristupačno stanovanje, zdravstvenu i dugotrajnu skrb, obrazovanje i cjeloživotno osposobljavanje[1]; budući da je potreban daljnji rad kako bi se ocijenio jaz u socijalnim ulaganjima u EU-u, kao i gospodarski povrat socijalnih ulaganja;

1. naglašava konkurentsku prednost ulaganja u socijalni model EU-a; poziva na to da se preporuke Skupine na visokoj razini za budućnost socijalne zaštite i socijalne države, kao i preporuke iz izvješća Enrica Lette i Marija Draghija, uključe u postupak europskog semestra; pozdravlja integraciju europskog stupa socijalnih prava u okvir gospodarskog upravljanja i poziva države članice da iskoriste mogućnost produljenja razdoblja prilagodbe za ulaganje u prioritete europskog stupa socijalnih prava; poziva na to da se integrirani okvir upravljanja odražava u unutarnjim procesima institucija EU-a, u koje su u jednakoj mjeri uključena njihova gospodarska i socijalna tijela;

2. smatra da bi Komisija i Vijeće trebali povećati svoje napore u provedbi europskog stupa socijalnih prava; poziva na to da se ciljevi akcijskog plana za europski stup socijalnih prava ugrade u srž europskog semestra tako da ih se uključi kao referentne vrijednosti u procjene europskog semestra;

[1] Radni dokument službi Komisije od 27. svibnja 2020. naslovljen „Identifying Europe's recovery needs" (Utvrđivanje potreba za oporavak Europe) (SWD(20200098) priložen komunikaciji Komisije naslovljenoj „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju" (COM(2020)0456).

3. pozdravlja težnju Komisije da iskorijeni siromaštvo do 2050. i njezinu namjeru da predloži zakon o kvalitetnim radnim mjestima; naglašava potrebu za usklađenošću između europskog semestra, daljnjeg postupanja u vezi s akcijskim planom za europski stup socijalnih prava i tih budućih instrumenata, s mjerljivim ciljevima i odgovarajućim preporukama za pojedine zemlje;

4. pozdravlja trajno uključivanje okvira socijalne konvergencije u europski semestar; naglašava njegovu važnost, zajedno sa socijalnim pokazateljima, za utvrđivanje rizika i praćenje napretka u uzlaznoj socijalnoj konvergenciji;

5. podsjeća da socijalna ulaganja mogu imati pozitivan učinak na gospodarski rast, produktivnost i konkurentnost, čime se također podupire fiskalna održivost uz istodobno promicanje uzlazne socijalne konvergencije; poziva Komisiju i Vijeće da socijalna ulaganja smatraju temeljnima za održivi rast;

6. naglašava da bi Komisijin plan za cjenovno pristupačno stanovanje trebalo bolje integrirati u europski semestar, s većim naglaskom na cjenovno pristupačnom, održivom i dostojanstvenom stanovanju u preporukama za pojedine zemlje; podsjeća potpisnike Lisabonske deklaracije o Europskoj platformi za borbu protiv beskućništva na cilj iskorjenjivanja beskućništva do 2030.;

7. naglašava da je ulaganje u obrazovanje, usavršavanje i prekvalifikaciju strateško socijalno ulaganje s dugoročnim povratom za konkurentnost i koheziju;

8. naglašava da međugeneracijska pravednost mora postati strukturna sastavnica europskog semestra; poziva Komisiju da u okviru svoje strategije međugeneracijske pravednosti u okvir za procjenu europskog semestra uključi pokazatelje o dobrobiti mladih, pristupu kvalitetnim radnim mjestima, cjenovnoj pristupačnosti stanovanja, obrazovanju i vještinama te da sustavno ocjenjuje dugoročne učinke fiskalnih preporuka i preporuka za reforme;

9. potvrđuje da su se države članice obvezale da će do 2035. ulagati 5 % BDP-a godišnje u temeljne obrambene zahtjeve i povezane rashode za sigurnost, među ostalim aktivacijom nacionalne klauzule o odstupanju; naglašava da se u okviru europskog semestra takvi rashodi moraju planirati na koordiniran način;

10. prima na znanje da će preporuke u okviru europskog semestra 2026. imati ključnu ulogu u izradi nacionalnih i regionalnih partnerskih planova; smatra da bi se reforme i ulaganja trebali birati na temelju učinkovitosti i djelotvornosti u skladu s relevantnim preporukama za pojedine zemlje;

11. podržava demokratskiji proces europskog semestra, uz snažnu uključenost Parlamenta u određivanje prioriteta gospodarske politike i donošenje odluka o gospodarskom upravljanju; ustraje u sustavnom uključivanju socijalnih partnera, organizacija civilnog društva te regionalnih i lokalnih aktera u postupak europskog semestra;

12. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.